

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s tako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6.—
pol leta . . . . . 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 4 Kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vsak teden gld. 4-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Dopisi naj se pošiljajo v uradni urini. Naročnina, reklamacije, odpovedi, katerih ne spadajo v delokrog uradnega upravnistva, pošiljajo le upravnistvu. Neplačanih pisem ne pošiljamo, ne upravnistvo ne upravnistvo. Oglasi in poslanece se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v evropskih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Bog in narod! „Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naši veleposestniki.

Za dopolnilno volitev v deželni zbor 3. januarja so storili naši veleposestniki letos po dolgem času zopet enkrat prav važen in odločen korak. Brez ozira na „Slogo“ so se samostojno dogovorili in zjedini- ni za kandidata g. Oskarja Gabršček, ki je v Tolminu župan, načelnik cestnega od- bora, član okrajnega šolskega sveta, odbornik novega „Trgovskega in obrtnega društva za Goriško“, sploh veljaven in odličen mož v Soski dolini. Naši veleposestniki v Brdih, katerih je lepo število, so se oglašali za g. Ant. Jakonciča; župan v Medani g. Ant. Zupčičati ga je predlagal tudi na shodu. Resna kandidata sta bila torej le gg. Ga- bršček in Jakoncič, ki sta sicer oba jednega mišljenja glede na goriške homatije in o potrebi samostojnega nastopa ve- leposestnikov; podpisala sta tudi na prvem mestu pomembno okrožnico na veleposest- niki, katera je bila omenjena zadnjic v oklicu odbora veleposestnikov. Ker je pa g. Ja- končič sam odločno nastopil za samostojno kandidaturu g. Gabrščeka, so se udali tudi oni veleposestniki, ki so sicer želeli njega — in ostal nan je en sam kandidat, katerega so tudi vsi navzoči veleposestniki sprejeli.

Kolikor poznamo naše veleposestnike, bodo po ogromni večini s prepričanjem vo- lili g. Gabrščeka, in to prav radi tega, ker je njihov samostojen kandidat. Ali je „Sloga“ sprejela to kandidaturu na znanje ali ako bi ji nasprotovala in takó razdirala slogo veleposestnikov, ne spremeni prav nič ko- nečnega vspaha. Nasprotovanje od strani „Sloga“ bi le dokazovalo, kakó hočejo si- cer nepoklicani ljudje ustrahovati tudi že veleposestnike, ako ti ne plešejo po njihovi volji; dokazovalo bi, da zlovoljno rušijo slogo in disciplino ter sejejo tudi med veleposes- tniki razpor celo ob takim času, kateri so sami slikali, kakó je kritičen in nevaren ter zahteva na slovenski strani popolno edinost. In tako nepoklicano spletkarenje bi velepos- sestniki tudi odločno zavrnili; izjeme se dajo nasteti na prste. To trdimo z vso res- nostjo in samozavestjo!

Opozorjamo dalje veleposestnike, naj slogaskim „Goricanom“ ne zaupajo, ker „spre- jetje na znanje“ kandidature g. Gabrščeka je

le — kislo grozdje, katero bi vrgli od sebe, ako bi imeli količkaj upanja, da bi morli vsaj nekoliko zgage delati. Naši „Go- ricani“ so padli na listo obupno staliste, ka- kor irredentovski „Goriziani“; ti zadnji pra- vijo: „Naj Gorica raje propade v nič nego da bi prišla v roke Slovincem!“ — naši „Goricani“ pa govoré: „Če tudi vse pro- pade, naj propade, da le „Sočani“ ne zna- gajo. . . . ., bo nared vsaj videl, kaj sta nare- dila Tuma in Gabršček!“ Takó brezvestna politika se tira zdaj do — skrajnosti! Zató je treba našim veleposestnikom previdnosti! Kakor so si sami postavili kandidata brez ozira na „Slogaše“, takó naj bodo pozorni in delavni do konca volitve, da bi ne prišli vmes sejači razpora in sovraštva!

Veleposestniki! Važen, samostojen ko- rak ste naredili 21. l. m. s kandidaturu g. Oskarja Gabrščeka! Uverjeni smo, da doká- zete tudi na volišču 3. januarja svojo ne- odvisnost in samostojno prepričanje o po- ložaju v deželi! Od Vas in Vašega zastopnika je odvisna usoda — deželnega zbora in izhod iz neznošnega položaja, v kateri smo padli goriški Slovenci! Pridite torej 3. januv. v Gorico in oddajte svoje glasove svojemu sa- mostojno postavljenemu kandidatu! Ako kdo ne bo mogel priti osebuo, naj izroči po- oblastilo in izkaznico kakemu svojemu enako mislečemu tovarišu ali pa naj pošlje — našemu urednistvu, ki poskrbi, da bo oddan glas edino g. Oskarju Gabrščeku!

Konečno še jeden nasvet! Razni stanovi se združujejo! Tudi dav- kopllačevalci raznih vrst se združujejo po vzgledu stanov, da se morejo složno potezati za svoje koristi! — Ali ostanete Vi, velepos- sestniki, vedno razcepljeni in nesložni! Ali nimate vsi skupaj enih in istih koristij, istih smotrov, za katere bi morali biti združeni, ako hočete dobro sebi in na- rodu? O Vašem številu v deželi nima nikdo prav ga pregleda. Ob vsakih volitvah kar- murg li napak v uradnem volilnem imeniku; slovenskih veleposestnikov je mnogo izpu- ščenih. Reklamacije dajejo vselej mnogo truda, a še ni mogoče vsega o pravem času urediti!

Veleposestniki! Združite se v društvo, ki bo imelo vedno vse na čistem, kar se tiče Vašega katastra, zemljiške knjige, volilnega imenika itd. in bo na zunaj Vas — zastopnik. V tem društvu bodo najbolj

varovane vs. Vaše koristi! Največji davko- plačevalci v deželi ste dolžni to storiti v svojo in narodovo korist! — Ko boste torej 3. jan. zbrani v Gorici: ustanovite si tudi svoje društvo s prej ozna- čenim delokrogom.

Na Vas gleda ves narod! Govorite!

O antisemitizmu

(Govor Anatola Leroy-Beaulieua po českem prevodu priredil D. Lončar.)

(Dalje.)

Prihajam k pritožbam, ki jih imenujem gospodarske. Množici, nezavedajočemu mate- rializmu mas, pomenjajo vse. Očitanja proti židom na tem polju moremo imenovati skupno z imenom „parasitizem“ (zajedalstvo). Židje so, tako se pravi, zajedalci, ker se zlasti po- čajo z opravili, katerim pravimo radi zaje- dalstva, kakršna so opravila mešetarjev, trgov- cev, bankirjev, menjalcev; za, ker so, kakor se zatrjuje, čisto po krivici, goli posredovalci. Tako je to očitanje v celi svoji nagoli.

Rečimo, da so vsi židje sami posredo- valci, kar ni resnica, kakor se moremo vsak trenutek prepričati, ali moremo potem že trditi, da so vsi posredovalci zajedalci? Ako bi kupčevalca, trgovca, finančnika in splošno, ako bi morali vse one, ki ne žive od dela svojih rok, v polu svojega obraza, smatrati za zajedalce, koliko zajedalcev bi potem bilo poleg Izraela! Ako proglasimo načelo, da je vsak prodajalec, vsak posredovalec nekoristen ali škodljiv človek, zakaj ne bi smela to biti vsaka resnica pri kristjani kakor pri ljubem židu, pri Arjenu kakor pri Semitu! (Nemir.)

Nekateri izmed vas kažejo istinito jako malo strpnosti. Moje besede vendar ne ob- segajo nič izjavajočega. Upate li se trditi, da je vsakdo, ki se peča z denarstvom, ban- kami ali trgovstvom, že sam zajedalec? To bi bilo toliko kakor proglasiti, da more civi- lizirana družba živeti brez bank in brez tr- govine. Gotovo ni dobro, ako je število posre- dovalcev raznih vrst preveč veliko; dovolj nogoče je, da se loti pri nas in drugod preveč ljudij raznih stanov, kristjanov kakor židov, teh strok, ki se razglašajo čisto na- pično, za lažje in plodonosnejše. Toda, se enkrat, ni mogoče smatrati vseh posredoval- cev, vseh onih, ki se pečajo s trgovstvom, za zajedalce, za požrešne kobilice. Ne pozabite, da ravno to, kar očitata vsem židom zato, ker mnogi izmed njih žive od trgovine in kupčevanja, drugi zopet vsak dan v obraz odajajo vsem onim, ki nimajo žuljavih rok. Ti me navaja, da izpregovorim nekoliko o svoji osebi. Mnogo sem delal v svojem živ- ljenju, da sem dostikrat vsled tega obolet;

vsejedno pa spadam žalibog med one, ki so, popularni v gotovih krogih, zaznamenovani kot zajedalci. Ne tajim, da bi ne bilo v naši francoski družbi lenuhov, kristjanov, židov, katerim bi morali po pravici vzgati na celo priimek zajedalec; toda ono, česar ne morem odobravati, je to, da bi se ta priimek po krivični „teoriji du bloc“ dajal celi skupini obrtij, brez katerih nobena civilizirana dežela ne more biti. In ako prisojate, kakor ume- vam po vašem mrmanju, le židom, ki jih imate za plemo zajedalcev, da žive v mo- dernih narodih tako kakor živi omela na jablani, sesajoc njen sok, potem vam pu- navijam: poslušajte svojo okolico, poslušajte glas mas. Vprašajte jih, kaj umevajo pod so- cijalnim parasitizmom, in ako ne poznajo drugega zajedalca nego le žida. V tem je dokaz, ki ste ga mogli vsi spricati, kako malo cene ima antisemitizem v spodnjih slojih ljudstva, pod srednjim stanom in malome- ščanstvom, med delavstvom, ki dela z roko. Njega voditelji so skušili to pri volitvah. Pouk iz tega je preprost, namreč ta, da za delavca, za francoskega proletarna ni zaje- dalec žid, ampak vsak buržoazijec. (Hrupni izrazi ugovorov.)

Gospoda, kar se mene tiče, jaz nisem nikdar razbil kakega antisemitskega shoda. Oni, ki ugovarjajo, poznajo jako slabo ljud- stvo; toda njih tajenje nič ne pomaga proti faktom. Jaz bi bil srecen za svojo osebo, ako bi se moglo zajedalstvo očitati le židom; toda preveč tesno sem obeval z ljud- stvom in prevelikokrat sem bil pri javnih shodih, da bi si bil ohranil o tej stvari kako iluzijo. In dovolite, da povem to, očitanje zaradi zajedalstva, katero antisemiti vračajo na vse žide, ni žalibog edino, katero raz- širjajo predimnestni socijalisti na vse buržo- azijce. Je tu tudi očitanje podkupljenosti (korupcije).

Glas: — Židje so provzročili Panamo. Leroy-Beaulieu: — Čisto dobro. Pa- nama mi prihaja tu jako nalaše. Dočim so po njej sklepali antisemiti, da so vsi židje podkupni in podkupljivi, so sklepali po njej socijalisti in njih somišljeniki, žalibog, cele maso proletarcev, da so vsi buržoazijci ta- tovi, da je cela buržoacija veninven pregn- nita. Pri antisemiti in socijalisti je, opo- zarjam vas nato, to naivno generaliziranje, vedno ona otročja in škodljiva „teorija du bloc“. (Ploskanje.)

Glavni pojav, da se židje pečajo od stoletij, navidezno v prvi vrsti, s posredo- valstvom, ni nikakor posledica njih slobodne volje, niti kakega prirojenega poklica, izvi- rajočega iz semitskega pokoljenja; vzrok je ta, ker so jim bile v dobi celih rodov siste- matično zaprte vse druge stroke, da so bili namenoma omejevani na ta nizka opravila, za katera se jim danes očita, da imajo po- sebno veselje. Napaka je tu ne toliko pri

ebriose, bibe, bibe, ho, ho, babii, babo*).

Pri tem oblegovanju se je cesar najbolj utrdil proti predmestju pri ticin- skih vratih. Nadejal se je namreč, da, ako bi se mogel polastiti minov, ki so bili zgrajeni tam, bi ne preostajalo mestu drugega, nego udati se zaradi lakote. Toda tista stran je bila vsled Marko- vega priporočila najbolj utrjena. Naskok je sledil naskoku, vendar niso mogli napadovaleci naših nikoli pregnati, am- pak bili so vsakikrat odbiti.**)

Oblegovanje je trajalo že celi mesec, ko je od nekih poglavarjev došlo Lupo naznanilo, da po noči ima priti do Al- gisovih vrat nekaj živil, katerih je že

*) Pij, plešasti pijavec, pij. Besede babii babo so bile brzokone brez pomena, in pridjane le zató, da bi se nekakó končal rek, ter da bi se vjemale z vsklikom bibe, bibe, ho, ho!

**) Giulini je tega mnenja, da samostan pri mestnem obzidju poleg ticinskih vrat, kateri se je zval v starih časih pri belih gospód, je dobil tačas v spomin slavnih del naših me- ščanov ime della Vittoria (t. j. zmage). Na zemljevidih se namreč kmalu po tem času na- hajo to novo ime, in cerkev, ki je bila tik sa- mostana, se še dandanes takó zove.

zčenjalo nedostajati v mestu. On naj trej pazi, da ukaže znižati dvignjenost, koj ko zagleda sporazumljena znamenja. Lupo je bil namreč imenovan poveljnikom Limontinov, in bilo je njemu izročeno varstvo tistih vrat, odkar so bli vojaki samostana sv. Ambroža pre- nešeni od tam v neki stolp v pred- nestju že imenovanih ticinskih vrat, ker je bila večja potreba dobro izur- janih vojakov.

Prišla je noč. Naši gorjani so bili rzdeljeni po nasipu proti comasinskim vratom. Lupo je stal na vrhu stolpa zaven vrat in gledal okolo. Po dolgem čakanju je konečno videl, da se je pri- kazala neka luč v zvoniku samostana sv. Smplicijana. Bilo je dogovorjeno zamenje, kateremu je urno odgovoril stem, da je odgrnil slepo svetilnico, ter jo za hip postavil na zid stolpa. Storišvi to, je stopil s strehe dol v sobo, kjer so spali njegov oče Ambrož, brodar liha in še štirje Limontini, ter jim je ekel: „Vstanite, čas je“. Oni so koj kočili na noge ter stekli k linam, kjer o poslušali.

Vse je bilo še tiho na tisti strani, slišale so se le stopinje dveh straž, ki ste korakali spodaj pred stolpom. Toda kmalu so zaslišali neki šum, ki se je bližal, ropot voza in topót konjskih kopit.

„Vrag!“ je dejal Lupo, „mora biti neki voz.“

„Brezdvojnno je voz!“ je pritrđil Ambrož.

„Kaki tepci so ti kmetaci!“ je zopet poprijel Lupo nevoljno. „Ali je bilo treba priti sem z vozom, delat tak šum. Niso mogli te peščice blaga na ramenih prinesiti ali k večjemu naložiti ga na mezge?“

Bila je taka tema, da se je komaj v daljavi dvajsetih korakov moglo kaj razločiti. Neki mož se je približal na kraj rova, plosknil trikrat z rokama in rokel: „Sveti Ambrož.“

„Za koga?“ je vprašal Lupo.

„Za Luccina in za deželo“, se je glasil odgovor.

(Dalje pride).

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Cesar se je vtaboril najprej pri mostu Archetto, a potem se je po- maknil proti vratom sv. Ambroža. S svojim spremstvom se je nastanil v sa- mostanu sv. Viktorja, ki je bil zunaj mestnega ozidja ravno nasproti tem vratom. Oblegovani Milanci so videli po noči mnogo lučij v tistem prostora- nem poslopju, in so slišali šum, ki se je razlegal pri Bavarjevih pojeđinah. Z nekim strojem, ki so ga bili postavili na vrh tistega stolpa, kateri je še vedno poleg mosta sv. Ambroža, so skušali vreči kak kamen v tisto razsvetljeno poslopje, in so klicali giasno, kolikor so le mogli, te čudne besede, katere je zabilježil Fiamma: o glabrione

zidih kbiikor pri nas, v naših zakonih o zidih ali bolje proti židom. Spomnite se le na to, da so ti srednjeveški zakoni, ti zakoni tistih vladnih sistemov, po katerih se antisemitizem dvigati, prepovedovali židu v vsaki obliki kaj proizvajati ali kaj novega prodajati. Prepoved: nič proizvajati! to je bilo znamenje: nič producirati! In to do dobrevolucije! Tako se je glasil zakon, in ako je postal žid zajedalec, ali se ni zgodilo to ravnokako vsled našega in bolj vsled našega delovanja nego vsled njegovega lastnega?

Sicer pa je li resnica, da se večina židov peča s strokami, katere imenujejo socijalisti in po njih množice antisemitov parasične (zajedalne)? Po načinu, kako njih nasprotniki govore o njih, o njih zakladih, gizdavosti, razkošnosti, o njih moči na svetu, bi morali misliti, da so vsi židje milijonarji. Moramo reči nasprotno temu, da je to gola izmišljotina. Ako pomislimo na veliko število izraelitov na Francoskem in v tujini, moramo nujno priznati, da večina njih se ne peča z denarstvom, kakor bi se moralo to umevati, da je v vsaki deželi število finančnikov, velikih in malih, nujno omejeno in da vsi finančniki, recite, kar hočete, niso izraeliti. Ravnokako ni resnica, da bi bila večina židov bogata. Daleč od bogatstva životarji mnogi v sami Franciji v skromnih razmerah, da gotovo i v bedi. (Odpor). In vzamemo li teh sedem ali osem milijonov židov na svetu, najdemo med njimi primeroma mogoče več revežev nego med krščanskimi narodi. To morem trditi iz svoje lastne vidne skušnje, ko sem potoval po Ruskem in Poljskem. Skoro polovica vseh židov živi v bivšem kraljestvu Poljskem. Dalje pride.

DOPISI.

Komen, 22. decembra. (Občni zbor „Bralnega društva“. — Zima). Včeraj je imelo naše „Bralno društvo“ svoj občni zbor v prostorih naše bralnice pri g. Jos. Krpanu. —

Predsednik društva g. Leban pozdravi uljudno zbrane društvenike. Iz blagajnikovega (g. Gaspari) poročila je razvidno, da je društvo stalo v tem letu na dobrih nogah, kajti preostalo je v denarnici še 30 gl. —

Po tem poročilu se je volil nov odbor, in sicer so ostali odborniki vsi prejšnji; samo na mesto v Gorico odsluga g. notarja Čibeja je bil izvoljen g. Drufovka, tukajšnji trgovec.

Vodstvo društva je tedaj izročeno za leto 1900. sledetnim: g. Leban, nadučitelj, predsednik, g. Gaspari, trgovec in podzupan, blagajnik, in g. Drufovka, trgovec, tajnik. — Društvo si je naročilo za l. 1900. sledeče časopise: „Soča“, „Edinost“, „Slov. Narod“, „Neue Freie Presse“, „Fliegende Blätter“, „Il Piccolo“, „Leipziger Illust. Zeitung“ in „Nada“. —

Letos imamo v drugi polovici decembra hudo zimo. Tetka burja neusmiljeno brije ter nam pošilja preko Nanosa in Čavna svoje pozdrave. Vsaki dan imamo 5 do 6° R. mrzja. — To je za kmeta dobro znamenje, kajti huda zima navadno prinese dobro letino. Slabo bi bilo, ako bi imeli, kakor do sedaj že več let, gorko ali mlo zimo, in potem pa mrzlo spomlad, ki bi uničila nado vbogega kmeta.

Izpod Čavna. — Minul je adventni čas. Vsa mladina in starina je hitevala k zornicam, pri katerih je prejšnje čase bilo toliko lepega petja, adventnih in drugih sv. pesmij. Tako je bilo do letos v Lokavcu, ali sedaj pa, žal, smo imeli le tih e zornice. —

Dozdeva se nam, da ima gospod T. preveč posla z zupanstvom in z „Goričansko“ politiko, in da je izgubil veselje do vsega drugega, tudi do orgljanja ter cerkvenega petja, odkar se brati s Petrom Mokračem — izvzemši če je masa-zadušnica! — Preč. g. vikar je blaga, mirna duša, na g. zupana ima Drejček preveč upliva — nas pa zupljane vložijo v „Gorico“ kot obrekovalce in lažnike, ako le kaj zinemo! Tako je in nič drugače! Pa že pride prilika, da se preobrne, da bo tako, kakor prav želé župljani! — To-liko v prevdarek tistim, katerim tiče!

Domache in razne novice.

Imenovanja. — Poštnim oficijalom so imenovani asistenti: Edvart Polst, Josip Polan, Dominik Levpušek, Fran Galant, Karol Jackl, Hipolit Ballisch, Gabrijel Lindner, Fran Kallister, Alojzij pl. Furlani, Karol Zoltich, vsi v Trstu; Benedikt Satrii, Ahil Pelican, Ludvik Schwarz v Gorici; Fran Favretto v Pulju; Josip Gruden, Alojzij Gregor in Alojzij Czernich v Ljubljani.

Poštna oficijala Edvard Niederkorn v Trstu in Fran Leeb v Ljubljani sta imenovana poština kontrolorjema v Pulju.

C. kr. trgovsko ministerstvo je imenovalo doučenega pravnika Leopolda Moosbruggerja v Inomostu poštini konceptnim vezbenikom v Trstu.

Gg. naročnikom. — Konec leta je tu, a le za letošnje leto so gg. naročniki dolžni do 2000 gld. Nemarnost v tem pogledu je torej dovolj velika, da se lahko pritožujemo z vso pravico. Prosimo torej, naj vsakdo uredi čim prej svoje dolžnosti do našega upravnistva. Kako mislimo za prihoduje leto, pomenuje prihodnje.

Našim somišljenikom. — „Gorica“ je strašno huda na „Sočo“ in posebe na Gabrščeka zaradi priporočila našim somišljenikom: naj po novem letu ne podpirajo dalje „Goričanske“ brezobraznosti. To je dokaz, da se „Gorica“ zanaša na podporo „Sočanov“! Čudno! — No vlic njeni jezi priporočamo somišljenikom prav nujno dvoje: 1. naj vrnejo „Gorico“ vsi in naj ne bodo dalje „radovedni“, kaj bo klobasarila po novem letu. — 2. naj ne dajajo „Soče“ čitati znanim „Goričanom“. — To jim priporočamo prav resno! Zob za zob!

Volitve volilnih mož za državnega poslanca na mesto ubeglega grofa Coroninija bodo takoj po novem letu. — Ob sedanjih razmerah je težko govoriti o primernem kandidatu za to mesto. Zato je treba našim somišljenikom in prijateljem miru in deželi paziti že zdaj na to, da bodo izvoljeni le zavedni, nezavisni volilni možje. Pričakujemo od rodoljubov na deželi, da ne prepusté bojnega polja klerikalcem in „Goričanski“ bandi, marveč da stopijo na noge in se otresejo komande žalostnega spomina. Ta volitve nas je prehitela sredi domačega boja; vkljub temu upamo, da je naša stranka v celi deželi že dovoljno pripravljena na volilni boj tudi za ta mandat. Kaj mislimo — povemo prihodnje!

Popravljen imenik veleposestnikov je bil tiskan v „Osservatore Triestino“ od sobote. Izpuščeni so iz prvega imenika ti-le: št. 11. Boekmann pl. Avg., št. 21. Ceconi Jak., št. 30. Kristančič Ant., št. 58. Gabršček Osk. in Ferd. (ostal je pod št. 56.), 155. Roper Karolina, 182. Toplikar Marija, 192. Verizzo Katar., 195. Wettrl-Wiedenbrunn vdova Lucija.

Na novo so vpisani: Coronini grof Karol, Kosovel Jos. v Črnicah, dr. Licen Jos., Lisjak Ant. v Komnu, Madon vdova Karolina, roj. Roper (gori pod 155. izpuščena), Pahor Ivan v Renčah, Pavletič Jos. v Gabrijah, Pečenko Ant. v Gorici, Pinjatar Fr. v Črnicah, Sfiligoj Ant. v Kostanjevici, Verzizzo Iv. v Gorici, Vetter pl. Wiedenbrunn vdova Lucija in Kromer vdova Marija roj. Maurovich, Viktor pl. Wlachowice v Lvovu, Znidarčič Josip Rajmund v Renčah.

Tudi ta „poprava“ imenika je še jako mršava! Tu bo treba veliko pozornega dela, predno bo ta imenik in sploh naše veleposestvo v redu. Ker se za take reči niso brigali „narodni voditelji“, naj storijo naši veleposestniki sami, kakor svetujemo v uvodnem članku!

Naša polemika z „Gorico“. — Gg. citatelji so že na vsej erti prepričani, da je brezvspešna vsako polemika z „Gorico“; zato tudi nam prijatelji pogosto nujno svetujejo, naj jej sploh ne odgovarjamo več, zlasti ne na grde osebne napade, ki se vsakomur gabijo. — Doslej smo mnogo odgovarjali; mi smo skušali vedno zavračati stvarno in dostojno, če tudi pogosto prav rezko. „Gorica“ se ni nikdar spustila z nami v resno stvarno polemiko, marveč odgovarjala je vselej s — kolom po osehah dr. Tume in Gabrščeka, z vidnim namenom: odvrti pozornost citateljev od stvari na skandal, spleten na glavo imenovanih dveh mož. Taka igra se ponavlja že pol leta! Vedno ene in iste ostudnosti se ponavljajo v gotovih rokih z občudovanja vredno doslednostjo. — Bliza se novo leto; le še ena številka obeh listov izide v starem letu: v novem pa se ne bomo ozirali več na osebne napade in laži v „Gorici“. Tekom te polovice leta so razposlali v svojem listu toliko smradu, da si še kaj več ni mogoče misliti: mi smo pa dokazali, da znamo ohraniti mirno kri in z uspehom zavračati njihove ostudnosti. Skoro splošna sodba, izvzemši peščico zaslepljencev, je bila v tem času pravo sliko — in isto tko na sploh želé, da „Soča“ zanaprej „Gorico“ prezira... Mi se bomo ravnali po tej želji, zlasti kar se tiče osebnih napadov. — Naš list bo prinašal po novem letu mnogo več gradiva, da bo zanimiv in poučen na vse strani. Toliko na znanje!

Iz Sempasa smo prejeli in radi priobčujemo radi zanimivosti ta-le smešen popravek:

Uredništvu „Soče“ v Gorici. Po § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da uredništvo „Soče“ natisne v svoj sledeči list popravek:

Ni res, kar je pisano v dopisu iz sempaske županije dne 5. dec., da v Gorici pri „zvezdi“ je bil nastal pretekli ponedeljek prepir radi našega župnika — župana Grča. Res pa je nastal prepir radi občinskih reči. Ni res, da Škarabot je Grčev agitator. Ni res, da „Bivši marljivi obč. obhodnik Batič je umrl skoro nagle smrti; in da ta smrt se deva župniku na vest“. Res pa je, da obhodnik Batič je bil bolan, in da njegove smrti ni zakrivil nihče drugi nego morda sām v tem, da je zoper opominovanje šel prepozno v posteljo. Ni res, kar trdi dopis, da bi bil kedo vedoma bolnemu obhodniku nalčil povabiti v sejo vse namestnike; res pa je, da to opravilo obhodnika je zakrivila edino stranka Faganolova, ker se prejšnje seje ni vdeležila. Ni res, da obhodnik je po izvršenem poslu oblegel in umrl po petih dneh nezavednosti. Res pa je, da po opravljenem poslu je še živel sedem dni. Ni res, da je župnik spravił namesto umrlega Batiča na to mesto svojega ljubčka, svojega oprodo in agitatorja. Res pa je, da Grča nima nobenega ljubčka, ne oprode in ne agitatorja,

in res je, da novega obhodnika je izvolilo starasinstvo na predlog starasine g. Jos. Humarja v javni seji. Ni res, da tega novega obhodnika je župnik porabil, za kar je hotel; res pa je, da ga župnik sploh ni rabil. Ni res, kar pravi dopis, da „tako županuje pri nas g. župnik“; res pa je, da pri nas županuje naš župan.

Sempas, dne 19. novembra 1899.

B. Grča, župnik, A. pl. Monari, župan, Anton Škarabot, Batič Lucija vdova, France Persič.

Dostavek uredništva: Kdor je imel količjak opravila s časopisjem in § 19. t. z., vidi tu, kako malo pojma ima o vsem tem deželni poslanec Grča, ki se takó smeši v javnosti. Popravek ni popravil niti enega dejstva, marveč le zavija trditve našega dopisnika. Popravek sam priznava, da je „pri zvezdi“ nastal prepir, ali le „radi občinskih reči“; mi dostavljamo, da vmes je prišel tudi župnik Grča. — Dalje „popravljiva“, da obhodnik Batič ni umrl po 5 dneh, ampak — čujte! — po 7 dneh. — Kar se tiče pa novega obhodnika France Persiča, se moramo kar čuditi predznosti „popravljacev“, ko je široko znano, koderkoli je Grča lazil, da sta hodila skupaj kakor „Špen in Melena“, ali kakor „Mihec in Jakec“, vedno neločljiva brata! Kdo ga je predlagal v seji, je čisto vsejedno! Duša vsega prepira v sempaski županiji je danes — župnik Grča! Zato tudi toliko kletvine, prepira in sovratva, kolikor ga v tej županiji še ni bilo nikoli!

Kaj neki še?! — Citateljem „Gorice“ so znane ostudnosti, s katerimi je obkladala pol leta Gabrščeka in Tumo. Ni si mogoče zamisliti lumparije v brezvestnem boju, da je „Gor.“ ni porabila! Zdaj pa naznanja, da Gab. še takó okreca, da mu „sapo zapre“. Ubože! Kar jih je slisal 6 mesecev, to še vse nič ni! Hujše še pride? — In kaj naj bi to bilo? I, nu, kaj drugega, ako ne kaka nova „Goričanska“ lumparija, na katero posten clovek odgovori edino le z molkom, ali, ako presega neke meje — s pasjim bičem! Zato: le na dan, da vas bo svet še bolje poznal! Propadli ste itak že na vsej erti!

Roparski umor. — Skoro po celem Primorju znano Marijanico na Bači je zadela velika nezdga. V petek zvečer je prišel v njeno gostilno kakih 25 let star clovek, ki je prošil prenočišča. Peljali so ga spat v prvo nadstropje, Marijanica pa je legla na pec v sobi v prilitju. Okoli 11. ure po noči pa pride oni clovek dol, rekoč, da ne more spati, ker je premrzlo. Ker se je delal takó, da ga zebe, mu je rekla Marijanica, naj ostane v sobi, ona pa je odšla v svojo prodajalnico štet skupljeni denar. Ko je mož to čul, je skočil v prodajalnico nad njo ter jo sunil 11 krat z nožem. Ker je vpila na pomoč, je prihitela dekla, katero je neznanec sunil petkrat z nožem. Marijanica je hitela se ven pred hišo klicat ljudje. Prišli so takoj ter jo našli pred hišo nezavestno. Obvestili so o tem takoj orožnike, ki sedaj iščejo lopova, kateri je po storjenem napadu pobral kakih 30 gold. ter zbežal. Upanja ni, da bi ženski okrevali; danes smo čuli celo, da Marijanica je že umrla. — (Po drugi govorici pa bi bil tisti neznanec zabodel Marijanico že na peti in ne v prodajalnici.) — Pravijo, da lopov je govoril dialekt, kakor govore na Ponikvah. — Ko izvemo o stvari podrobneje, poročimo na dalje.

Požar. — V noči od nedelje do ponedeljka je bil nastal okoli 1. ure požar v ulici sv. Ivana za Orzanovo hišo. Pogorel je hlev s senom vred. Konje je bil spravił hlapec iz hleva srečno s tem, da jim je utaknil glave v vreče tako, da niso videli okoli svigajočega plamena. — Gasili so, ali je bilo že prepozno. Škoda je znatna.

Ali „Soča“ res laže?! — Zatlja „Gorica“ se silno repenci na nas in kriči, da „Soča“ laže, da sam dr. Gregorčič med štirimi stenami obsoja svoje „trote“, kakor mi; da laže, ko govori, da je dr. G. večinoma doma mesto na Dunaju! — Madama „Gor.“ naj se le potolaži: za svoje trditve imamo tudi neoporečne dokaze, katere bomo morda tudi rabili, ako se nam bo zdelo potrebno. Tu rečemo le: Kar je „Soča“ pisala, ni laž, niti ne neresnica — marveč žalostna istina!

„Kažipot“ bo priložen „Soči“ okoli 10. januarja, ker je obsežniši od lani in prinese najnovejše podatke. — Takó prinese tudi nove pošne tarife in druge določbe, ki bodo delale težave se poštnim uradnikom, kaj li še le ljudstvu. Pohiteli smo, da jih dobé naročniki v „Kažipotu“. Noben koledar jih še nima.

Priloga današnji številki je vabilo na naročo „Slovenke“. Z novim letom prične svoj četrti letnik. Da postane „Slovenka“, jedino slovensko žensko glasilo, dostojna vrstnica enakim listom drugih narodov, jo najtopleje priporočamo slovenskemu razumništvu.

Društvene vesti.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so došli od 15. septembra t. l. dalje med drugimi tudi ti-le darovi: Gospa Micika dr. Karlovškova, pokroviteljica „ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Celji“ 100 gld.; gospa Ana Majdičeva, soprogavele-

posestnika in paromlinarja v Hudinji pr Celji, pokroviteljica 100 gld.; gospica Zora Lenarčičeva ob priliki vrhniške velike skupščine pri obedu 35 gld.; podružnica vipavska 2 gld. 20.; g. posestnik Silvester v Vipavi nabral v veseli družbi ob blagoslovu cerkve v Budanjah 2 gld.; po ribniški podružnici tržaški brzojavni kontrolor g. Ivan Pogorelec 5. gld.; po g. ces. svetniku Murniku veletržec g. Perdan ob „vžgaličah“ družbe sv. Cirila in Metoda“ 200 gld.; g. dr. Peter de Franceschi nabiralno iz gostoljubnega so-teskega župnišča 15 gld.; po g. blagajničarici Amaliji Drufovka ženska goriška podružnica za 1899. leto 80. gld.; gospica Rezika Hrovatin-ova iz Vipave kot skupilo prodaninu razglednicam 1 gld. 16 kr.; tržec g. Iv. Jebrač ob „kavi“ družbe sv. Cirila in Metoda“ 100 gld.; g. A. Bučar za podružnico na Pivki v St. Petru na Krasu 71 gld. 68½ kr.; možka podružnica Idrijska 20 gld. 30. kr.; g. Avg. Skočir, deželne bolnice župnik v Gradcu, 40 gld. (7 aprila 20 gld., torej skupni prispevek za l. 1899. 60 gld.).

Slovinci! Veliko narodnih podjetij nam gre v sibre radi nedoumetih razporov med rodinimi brati. — A eno svetišče, to je še nedotaknjeno: naša družba. Obili ti Vaši doneski pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda po vsem Slovenskem pri vseh stanovih enako priljubljena. Prisrčna Vam zahvala za to! A, rojaki, zopet letos razširjene šole v Trstu, v Velikovi in v bližnji nam prihodnosti nova šola na Muti — to treba Vašega podvojnatega požrtvovanja. Ob vsem tem so pa te dni zaželeli tudi še Mariborzanje vsaj 3 ali 4 razrede samostojne slovenske šole. Slovenski Maribor namreč v mestu in v predmestjih niti ne pozna slovenskih šol. Naša družba se ne straši nikakega novega narodnega dela. A mariborska usoda je, Slovenci, v Vaših dazeljnih rokah. — Sklepajoč svoj drugi in zadnji očitni račun priporočam, Slovenci, Vaši ljubavi glavnega blagajnika sv. Cirila in Metoda g. profesorja Martina Petelina, ki je dejansko prevzel te dni družbino denarno. Učinite mu v njega težavnem poslu veliko bogatih dni. Oveselili bote tem potem njega, oblagodarili pa svoj narod! Prvomestnik družbi sv. Cirila in Metoda.

Naznanilo.

23. novembra t. l. je c. kr. namestništvo v Trstu odobrilo pravila „Trgovskega in obrtnega društva za Goriško“. Ta dan je pomemben za slovensko trgovino in obrt na Goriškem. Slovenski trgovci in obrtniki na Goriškem so bili, dokler se ni ustanovilo „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ brez slehernega zastopstva. V „Trgovski in obrtni zbornici“ v Gorici sedé samo zastopniki italijanskega trgovstva in obrtništva, ki se še nikdar niso brigali v nikakem oziru za svoje sotrgovce in soobrtnike slovenske narodnosti. In vprav to nas je napolnilo, da smo ustanovili „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“, ki nam bo, dokler ne bodo v „Trgovski in obrtni zbornici“ v Gorici zastopani svojemu številu primerno slovenski trgovci in obrtniki nekaka „Trgovska in obrtna zbornica“.

„Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ ima namen, pospeševati in varovati vse koristi trgovskega in obrtnega stanu v gospodarskem, socialnem in političnem oziru. Hočemo, da se povzdigne trgovina in obrt na Slovenskem v obče, na Goriškem pa še prav posebej. Nadalje se potrudimo, kolikor bode le nam mogoče, da se pospeši ustanovitev slovenske trgovske šole in slovenske trgovsko-obrtnijske banke, to je: ustanovitev dveh zavodov, ki sta conditio sine qua non napredka slovenske trgovine in obrti. Ustanovili smo si pa že informacijski bureau, katerega naloga je: obveščati interese iz drugih dežel o stanju trgovine in obrti v goriški deželi. Naša informacijska pisarna je in bode vedno na razpolago vsakomur, razume se samo ob sebi, za malo odškodnino, katera se določí od slučaja do slučaja. O njeni skrajni potrebi v Gorici razpravljati, bi bilo odevč; — nedostatek slovenske informacijske pisarne v Gorici je občutil skoro vsak slovenski trgovec in večji obrtnik na Goriškem. — Daljši delokrog društva pojasnimo v posebni knjižici, ki izide v kratkem ter ji bode naslov: „Trgovsko in obrtno društvo“.

Opozarjamo pa že sedaj vse interese na naše „Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ ter jih prosimo, da ž njim sklenejo trajne zveze ter da mu bodo pri vsem na pomoč, kakor bode skušalo tudi ono, da vsem

zahtevam in prošnjam dostojno vstreže in ugodi.

Za Trgovsko in obrtno društvo za Goriško:

Rudolf Konjedic, Ivan Dekleva,
tajnik. predsednik.

Anton Kristan,
društveni uradnik.

Naslov:

Trgovsko in obrtno društvo za Goriško
v Gorici, Gosposka ulica 7.

Razgled po svetu.

Državni zbor je preložen z najvišjim odlokom od 22. t. m. na nedoloten čas; ogerski pa ima počitnice do srede januarja.

Deželni zbori. — „Wiener Zeitung“ je prijavila cesarski patent, po katerem se sklicujejo deželni zbori češki, galiski, gerjenavstrijski, dolenjeavstrijski, solnograški, kranjski, koroški, stajerski, moravski in šlezjski na dan 29. decembra t. l. Vsi drugi, med njimi tudi naši primorski, bodo sklicani po novem letu.

Redni občni zbor „Naše Straže“ se ne bo vršil dne 21. dec. t. l., marveč tekom meseca januarja prih. leta v Trstu. Kedaj, se naznani pravocasnno.

„Slovenski učitelj.“ — V „Slovenec“ od petka smo čitali, da so kranjski „krščansko misleči učitelji in vzgojitelji“ začeli izdati svoj list z gorenjim naslovom.

Torej ločilev kranjskih učiteljev na dve stranki?! „Slovenec“ ga priporoča na vse kriplje, mi pa pravimo: „Kaj pa je tebe treba bilo?“

Novo ministerstvo. — Cesar je torej imenoval novo ministerstvo, in sicer Witteka vnovič železniškim ministrom ter mu ob enem poveril začasno predsedstvo ministerskega sveta; Welsersheimba zopet ministrom za deželno branbo, ministra Chlenovskega ministrom za Galicijo, ter končno poveril vodstvo poljedelskega ministerstva sekijskemu načelniku Blumfeldu, notranjih zadev sekijskemu nač. Stummerju, financ sekijskemu načelniku baronu Jorkasch-Korhu, trgovine vnovič sekijskemu načelniku Stibralu, pravosodja sekijskemu načelniku vitezju Schrottu in vodstvo ministerstva za bogocastje in nauk sekijskemu načelniku vitezju Bernatu.

Pravosodje bo torej vodil Schrott. On je služboval več let v Istri ter v Trstu, in je veljal sploh za pravičnega sodnika, ki uživa ugled. Bomo videli, kako se obnese na ministerski stolici!

Wittek je poznat železniški minister, ki se bavi z železniškim vprašanjem tudi naše dežele ter je unet za predelko železnice. — To je morda prav, da ni imenovan ministerskim predsednikom, temveč le voditeljem predsedstva, vsled česar more prestopiti v novo ministerstvo, kadar sedanje dovrši svojo prehodno določeno dobo.

Občinske volitve v Boljuno. Hrvatska stranka je zmagala v drugem in tretjem razredu, v prvem pa italijanski z večino 5 glasov, katere so dobili kakor vselej, le po zvijači. V občinskih zastopih bo odslej 13 Slovanov in 5 nasprotnikov. Počasi se dani po Istri, in pride čas, ko bo jasen, bel dan!

Rusija in Srbija. — Naš minister zvanjih rečij graf Goluchovski je bil razglasil v „Neue Fr. Presse“, da Rusija je zavzela nasproti Srbiji prijaznejše stališče baš vsled njegovega posredovanja. Ruski list „Novoje Vremja“ pa trdi, da prigovarjanje Goluchovskega je ostalo brezuspešno, da Rusija ni spremenila svojega mnenja napram Srbiji, da torej ne odobrava postopanja Srbije. Goluchovski je trdil v svojem eksposéju, da vlada med Avstrijo in Rusijo popolno soglasje glede na balkanska vprašanja; sedaj pa se je pokazalo, da temu ni tako. — Menda se v delegaciji o tem kaj spregovori.

Nesreče na železnici. — V zadnjih dneh je bilo več nesreč. Pri Karlsdorfu tik Gradca sta trčila skupaj 2 vlaka: 2 konduktorja sta močno ranjena, par potnikov lahko. Vzrok: signali niso bili prav zaznamovani in velika megla je bila. — Pri Zinkendorfu je bila slična nesreča; 6 oseb je bilo nevarno ranjenih. — Tudi pri Mariboru je bila taka nesreča. Brzovlak Dunaj-Trst je trčil ob drugi vlak, vsled česar je nastal velik strah med potniki. Vsled trčenja so bili vrženi potniki drug proti drugemu; nekaj je lahko ranjenih, posebne nesreče ni bilo. S tem vlakom se je vozil tudi bivši pravosodni minister Kindinger.

Raznotere vesti. — Slovenski bankir Versec v Ljubljani je uagroma umrl. — O vojni v južni Afriki ni nobenih novejših poročil; sluti se, da se pripravljajo na odločilno bitko! Baje so Angleži prosili ruskega carja, da bi posredoval tako, da bi se sklenil mir med Angleži in Buri. — Srbski minister Vucković je v vlaku na potu iz Francoske nagloma umrl. — Ogerska vlada je baje zapovedala, da se mora uvesti na vseh solah na Reki ogrščina kot obligatni poučni predmet! — Turčija je zagotovila Rusiji, da plača do 13. jan. 1900. ostanek vojne odškodnine v znesku 170.000 turskih lir.

„Slavisches Echo“ bo izhajal od novega leta dalje vsak teden. Namen mu je,

brani interese slovanskih narodov na vse strani. Ime urednika g. Podgornika je nam porok, da bo list vršil svojo nalogo kar najbolje. Zato list priporočamo. Stane 6 gld. na leto.

Sveto leto je pričelo. Papež je odprl na slovesen način v baziliki sv. Petra „sveta vrata“ s trikratnim udarcem z zlatim kladivom po njih; skozi vrata je vstopil v baziliko. S tem je pričelo sv. leto.

Dr. Sim. Pertota, znanemu slovenskemu zdravniku-prosektorju v Trstu, so njegovi kolegi v znak spoštovanja, ko je vstopil v pokoj, izročili mikroskop in pismo, v katerem ga proslavljajo kot izvenredno moč na zdravniškem polju.

Modelov za Prešernov spomenik v Ljubljani je došlo že 7. Osnutki se razstavijo v „Mestnem domu“ potem, ko se o njih posvetuje se v to izbrani odbor.

Narodno gospodarstvo.

Slovenskim trgovcem, obrtnikom in razumnikom v razmišljanje. — „Slov. Narod.“ od m. četrtka piše v notici „Proti konsumnim društvom na Stajerskem“ sledeče: Vsled skupne inicijative celjskega in mariborskega trgovskega gremija sklenili so dne 18. t. m. nekateri na posvetovanje v Maribor povabljeni večji spodnještajerski trgovci, sklicati dne 15. prihodnjega meseca v Mariboru večji trgovski shod, h kateremu bodo povabljeni razum vseh spodnještajerskih trgovcev, tudi državni in deželni poslanci. „Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ in drugi za boj proti konsumnim društvom, posebno na Kranjskem, za služni veljaki, da se skupno posvetujejo, na kak način bi se dalo v obce proti konsumnim društvom uspešno nastopati. Po dobljenih informacijah, in ko bo zbrano gradivo, namerava se pozneje prirediti velik mejnaronoden shod vseh stajerskih in kranjskih trgovcev, da se na takem impozantnem shodu energično tirja od vlade prepotrebne odpošniči zaradi velike nevarnosti, katera trgovskemu stanu od strani konsumnih društev preti.

Prečitali smo trezno enkrat, dvakrat, ter zmajali z glavo reki: ne, ne... takó ne! Mi od „impozantnih“ shodov ne pričakujemo dosti. Predobro vemo, kako je. Blisčeče fraze, pretirana dejstva itd., to je na dnevnem redu. Tudi impozne. Mi pa si kaj takega ne želimo; prvič, ker vemo, da se s tem izgublja dragi čas; drugič, ker smo prepričani, da trgovcu od takih stvari ni koristi. In zavzeti smo za blagostan trgovine! Vidimo, da se našim trgovcem v resnici slabo godi, da prete trgovini naši razne nevarnosti... In — proti „impozantnim“ shodom smo! Kakor vendar to? Jasna stvar. Prijatelji smo stvarnega, pozitivnega delovanja. Zato tudi hočemo pokazati pri ti-le priložnosti, kako si mi mislimo od pomoči. Nočemo „impozantnega“ shoda, pač pa treznega razmišljanja in posvetovanja. Mesto „velikega impozantnega shoda“ želimo, da se priredi mala anketa, kamor naj se povabijo odlični trgovci, obrtniki in razumniki slovenski. Od take ankete pa tudi pričakujemo več koristi kot od 10 „impozantnih“ shodov. In kakšna, kako naj bi se priredila ta anketa? Mi mislimo tako le:

„Trgovsko in obrtno društvo za Goriško“ in „Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ naj sporazumno določita čas in mesto za anketo, h kateri naj povabita vse mogoče interesente, določita naj predmete, o katerih naj se obravnava, ter gospode, ki naj posamezne predmete temeljito prostudirajo. Mi si mislimo dnevni red ankete taki-le: 1. Slovenska trgovina in obrt v obče; 2. slovenska trgovina in obrt na Koroškem, Kranjskem, Primorskem in Stajerskem; 3. Konsumna društva in gospodarske zadruge ter — slovenska trgovina; 4. Gospodarska zveza; 5. Trst in — mi; 6. slovensko trgovsko in obrtno solstvo. — Kakor kažejo že naslovi, je tvarine dovolj, in hvaležne tvarine, ki bi vsem nam podana, temeljito prostudirana, zelo, zelo koristna. In je-li prirediti tako anketo tako težavno!? Prepričani smo, da ne! Samo dobre volje je treba.

O celi stvari v najkrajšem času se izpregovorimo. Ob jednem se pa nadajamo, da ne bomo „glas vpijočega v puščavi“.

Slovenske mlekarne, pozor! — Na znameniti, v Avstriji prvi deželni kmetijski soli S. Michele na Tirolskem, začne 9. januarja 1900 sirarski tečaj in traja 8 tednov.

Za stanovanje in navadno hrano plačati je naprej 34 gld. Predavanje je nemško in laško.

Udeleženec, ki razume količkaj nemško ali laško in ima voljo in veselje do stvari, nauči se v tečaju teoretično, osebno praktično izdelovati različne vrste sira in masla, sploh vse potrebno, kar zahteva vzgledna in napredna mlekarica. Slovenske mlekarne! Pošljite sposobne mladeniče v omenjeni sirarski tečaj, ker le v duhu napredka izučen mlekár bode Vašo mlekarico in njene izdelke preustrojil in povzdignil, da bodo odgovarjal in v zadostili vsem zahtevam v svetovni kupčiji.

Občine, deželni odbor, oziroma visoka vlada, naj bi pa take mladeniče, ki se sirarskega tečaja vdeležijo, denarno podpirali.

Ako potrebuje kedo kakega pojasnila, da mu ga drage volje podpisani, ki je bil na omenjenem sirarskem tečaju.

And. Vrtovčec, učitelj v Tolminu.

Književnost.

„Zvonček“. List s podobami za slovensko mladino. V prvi številki čitamo v oklicu uredništva in upravnistva to-le:

Slovenske starše, učitelje in vzgojitelje — sploh vse tiste, ki imajo srce za našo ljubo mladino — vabimo s tem na naročbo „Zvonček“, lista za mladino s podobami, ki bo izhajal 1. dne vsakega meseca na 16. straneh, večkrat s prilogo.

Ne delamo nobenih obljub, nego samo zagotavljamo slovensko občinstvo, da homo skrbeli za „Zvonček“ z vso ono vestnostjo in ljubeznijo, ki jo gojimo do ljube slovenske mladine. Čim več bo naročnikov, tem lažje bomo uredničili to, kar mislimo.

„Zvonček“ naj podpirajo slovenski pisatelji ljubeče in požrtvovalno. Slovenski mladini je treba dobrega berila — tega ji ni nikdar dovolj!

„Zvonček“ bo blažil srca in vedril duha slovenski mladini. To je njegov edini namen! „Zvonček“ stoji vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrt leta 1 K 35 h. Naročilo prejema g. Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise pa prejema „Zvončekov“ urednik, gosp. Engelbert Gangl, učitelj v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Lastnica in založnica „Zvončkova“ je „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“.

Kranjska dežela. — Spisal Josip Ciperle. Natisnila R. Miličeva tiskarna v Ljubljani. G. pisatelj je opisal kranjsko deželo gledé na zgodovino, kraje, planine, vode, gorovje, podzemne znamenitosti, obrt, kmetijstvo, trgovino, itd. Kdor se torej hoče poučiti o sosedni Kranjski, naj seže po tej knjigi. Koliko stane, ni navedeno.

Učenec

za trgovino z usnjem sprejme se takoj iz poštene slovenske rodbine.

Ponudbe: Ivan Drufovka — Gorica na Travniku.

!! Nezaslišano!!

191 predmetov za samo
2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena urna, jamčena tri leta.
  - 1 pozlačena verižica.
  - 1 krasen etui za smodke.
  - 1 fino toaletno obrobiljeno zrcalo s pokrivalom.
  - 1 notes vezan v angleško platno.
  - 1 oprava zapesnitih gumbov iz double-zlata I. vrste
  - 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
  - 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
  - 1 zelo koristna pisalna oprava.
  - 1 toaletno milo prijetne vonjave.
  - 72 najboljših jeklenih peres.
  - 25 finih pismenih zavikov.
  - 25 pol finega pismenega papirja in
  - 50 koristnih predmetov za gospodinjje.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja za samo 2 gld. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna hiša.

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse št. 46.

Kar ne ugaja se sprejema nazaj v teku 8 dni.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Trgovina z jedilnim blagom

G. F. Resberg v Gorici,

v Kapucinski ulici št. 11

ter podružnici na Kornu št. 2

priloga to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino prinese — moko — grls — drobne in debele strohe — turšice — zbb — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijol itd. 3 20 8

Zaloga pristnega dalmatinskega zganja na debele ter pristnega črnega in belega vina.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čovljarje.

Svetlajlee. — Rožni venel. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Dobiva se povsod!

Najboljše vosčilo (biks) sveta je Giril - Metodovo vosčilo.
Dá brez truda hitro in najlepši bliz. Vzdržuje usnje mehko. Kdor hoče obuvati ohraniti lopo, bleščočo in trpežno naj kupje samo Giril - Metodovo vosčilo.
Glavni zalagatelj **Ivan Drufovka v Gorici** na Travniku št. 5. Podružnici v Sezani in Komnu. Zaloga vsakovratnega usnja. Ceniki trgovcem zastoj in franko.

Zahtevajte povsod!

Naznanilo.

Dovoljujem si uljudno naznanjati velečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom, ter slav. občinstvu, da sem prenesel zalogo voščenih sveč, voska, meda itd. iz Solkanske ceste v lastno hišo ulica Sv. Antona št. 7. (Nasproti c. kr. okrajni sodnji.)

Za mnogobrojna naročila se prav toplo priporočam

Z veleštovanjem

J. Kopač.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka **E. Riessner, v Nunski ulici 3,** (nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih svetilic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo S. cl.) tiskarno žrk na perilo. (P. cl.)

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnice v Pragi

priloznato kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr. 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDRO“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici

priloga velespoštovanemu občinstvu svoje priznane

Izborne

testenine, kot makarone, fideline in različne vloge za na juho v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo kot najinih v tem času kar jih izdelujemo.

Spoštovana gospodinja! Sežite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še vedel niso hoteli. Ker so bolj okusne, tečne in redine kakor vsake druge, sva gotova da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih pokusi.

Dobe se v vseh prodajalnicah jestvin; povsod zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kilogr. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

!! Važno za vsakega !!

Razprodaja za neverjetno nizke cene:
12 krasnih komadov za samo

2 glđ. 95 kr.

1 krasna žepna ura iz niklja Sijro-Remontoir, s pokrivalom in tri-letnim jamstvom. Ima sekundario in popolno izdelan stroj. (Ni primerjati onim, katere pošiljajo mnogi bazarji za pozlačene)

1 verižica za uro, se slava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posebrnjena).

1 krasna igla z zavratnike za gospode iz amer. double-zlata s kameni, podobnimi briljantom.

1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra, priznanega od c. kr. državnega urada.

1 par krasnih gumbov za rotake iz amerikan skoga double-zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovratnike iz amer. double-zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomavalno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 komadov proti povzetju ali proti pošiljavi denarja pri naročilu za samih glđ. 2-95. (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 glđ.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur in zlatenice na dobole.

Krakovo — Stradom 18. — Krakovo.

Ilustrovani ceniki gratis in franko.

„Prva mizarska družba“

v **SOLKANU** pri Gorici

je otvorila 1. maja t. l. v novih prostorih gosp. Otona Lenassija

mehanično tovarno vsakovrstnega pohištva ter strgarskih izdelkov.

Izdelovalo se boče z najnovejšimi stroji vsako delo, spadajoče v mizarsko in strgarsko obrt.

V svoji veliki zalogi v Solkanu, kjer se boče prodajalo na drohno in debalo, ima v veliki izbiri najmodernejše izdelanega pohištva za spalne in sprejemne sobe ter za salone. — Nadalje ima v zalogi vsakovrstne strgarske izdelke.

Pismena naročila je pošiljati direktno na tovarno, kjer se izvršujejo točno in solidno.

Tovarna se nahaja nad Lenassijevim mlinom, zaloga pa v hiši št. 8 v prostorih „Uršulink“.

Odlikovan fotografski atelier

Antona Jerkiča

v **Gorici** se preseli

s 1. januarijem 1900.

v svoj novi,

velikomestno urejeni atelier

v Gosposki ulici št. 7 (v posojilnični hiši).

Fran Valetič

gostilničar v Trstu, naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel gostilno konsumnega društva v sv. Križu pri Trstu, a da obdrži tudi svojo doseđanje gostilno v ulici Solitario št. 12.

Priporoča se torej za obilen obisk v obeh imenovanih gostilnah.

!! Za ves svet !!

Kdor želi vkupiti dobro, zanesljivo in jako ceno uro, naj zahteva ilustrovani cenik ur, verižic, zlatine in kineskega srebra!! Zastonj in franko!

Posebnosti:

- Ura „Prima“, kakor zgoraj . . . glđ. 1-10
- Bučilka „reform“ 1-45
- Ura z nihalom in godbo 6-70
- Rem. iz pristnega niklja Japy . . . 2-20
- „srebrna, dvojnati srebrni pokrov“ . 4-25
- 14 karat zlata Rem. za dame . . . 9-75

Srebrne in zlate verižice računijo se v gramih po dnevnem kurzu. Posamezni zlati in srebrni izdelki so pregledani po c. kr. purinemu uradu. Kar ne ugaja se sprejme nazaj tekom 8 dni; denar se tudi vrne takoj ranko. Švicarska tovarna in izvoz ur

J. Wanderer, Krakovo,

Stradom št. 1.

Anton Bertolotti

kamnosek

v **Gorici na Franc-Jozefovi cesti št. 33.**

Zaloga

nagrobnih spominkov vseh slogov

po ugodnih cenah

od 8 do 200 glđ.

SAUNIG & DEKLEVA

V **Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici**

Prodajalnica

in

edika mehanična

popravljalnica

sivalnih strojev

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 sivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobé od glđ. 32 naprej.

V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške in samokrese.**

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno **prodajalnico jestvin.**

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v **Semeniški ulici št. 1**

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

„Krojaška zadruga“
vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici
Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke
za vsaki stan in vsaki letni čas
v največji izbiri

kakor: sukno, platno, prtenina, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge in zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce »Jäger« itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja!

Dr. Rosa balzam | **Pražko hišno mazilo**
za želodec
iz lekarn B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 30 let znano **domače zdravilo**, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaža. Pri rednem vporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 glđ., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.

je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino ter bolečine. V obrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.

Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, na voglu Spornerovej ulice,

potem v Gorici v lekarnah Cristofolotti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli.
Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Odlikovana mizarska delavnica
in velika
zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak
v **Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).**

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali strgarski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka. Izdeluje točno in po najnižjih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO Kulatna postrežba. **ZALOGA**
preskrbljena zaloga vseh, k mizarski in strgarski stroki
obkladkov (remeša) v najrazličnejših vrstah. spadajočih potrebščin.

Dobroznana gosilna
ANTONA VODOPIVCA
pri **Petelinu**
v **Trstu**
v ulici **Ghega št. 7**

je v bližini južnega kolodvora jedina narodna gostilna

S prenočišči, katera toči pristna bela in črna vina iz Vipavske doline.
Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Novoporočenci pozor!
Stejen si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vitarini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak
v **Gorici, gosposka ulica 14, blizu lekarn Gironcolijeve.**

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki sten. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnice v ulici Ponte novo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema se naročila in izdeluje po izbiri obrisa, najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna i. t. d. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapecarije.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, hodisi tedensko ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejše sobe, na katere se še posebej opozarja!